

Een verzorgde reis of op eigen gelegenheid?

Zowel West-Canada als Alaska hebben een goede toeristische infrastructuur, waardoor ze bij uitstek geschikt zijn als bestemming voor individuele reizigers. In alle grote steden vind je accommodaties en restaurants voor elk budget. Wie dieper in de buidel tast, kan zelfs in de ongerepte wildernis van vijfsterrenluxe genieten. Hotelkamers en campings kun je tijdens de reis een paar dagen van tevoren telefonisch of via het internet reserveren. Let op: dit kan meestal niet op de dag van aankomst en bij resorts, wildernislodges en hotels in de toeristische hotspots. Ook rond feestdagen en tijdens grote evenementen (zoals de Calgary Stampede) moet op tijd een kamer worden gereserveerd.

Het aantal organisatoren dat activiteiten als rondvluchten, beren- en walvissensafari's, trektochten, boottochten en wildwatervaren aanbiedt is eveneens groot. Ook hiervoor is het over het algemeen voldoende om een dag of twee van tevoren te reserveren – met

uitzondering van wandelingen over de West Coast Trail en ontmoetingen met ijsberen in Churchill.

De meeste vakantiegangers verkennen Canada en Alaska met een huurauto of camper. Deze kun je het beste thuis voor vertrek al boeken, dan profiteer je van goedkopere tarieven en een grotere rechtszekerheid. Ook overtochten met veerboten in British Columbia en Alaska kun je, als je met de auto reist en een specifieke datum op het oog hebt, beter vooruit reserveren. Het wegennet van Canada en Alaska is redelijk goed ontwikkeld. Op een paar uitzonderingen na (Dempster en Dalton) zijn de belangrijkste snelwegen geasfalteerd. Onverharde wegen zijn meestal onderhouden en goed begaanbaar. Voor wie slechts beperkte tijd heeft of graag met anderen reist, is deelname aan een begeleidde groepsreis een mogelijkheid. Het aanbod van reisbureaus en Canadaspecialisten is enorm. Behalve rondreizen hebben ze vaak ook thematische reizen (beren en walvissen spotten, Indian Summer, kamperen) in hun pakket.

BELANGRIJKE VRAGEN OVER DE REIS

Welke **documenten** heb ik nodig om Canada en de VS binnen te komen en tijdens de reis? Zie blz. 68.

Waar moet ik op letten tijdens het huren van een **auto** of **camper**? Zie blz. 71.

Op welke punten wijken de **verkeersregels** af? Zie blz. 74.

Welke **betaalmiddelen** worden het meest gebruikt? Zie blz. 95.

Hoe is het gesteld met de **medische zorg** en welke **medicijnen** moet ik meenemen? Zie blz. 96.

Welke **kleding** en **uitrusting** horen beslist in de koffer? Zie blz. 98.

Hoe kun je geld besparen bij een **bezoek aan een nationaal park**? Zie blz. 104.

Waar kun je het best **walvissen** en **beren** observeren? Zie blz. 192, 458.

Welke voorbereidingen zijn belangrijk voor een **wandeling** op de **West Coast Trail** of de **Chilkoot Trail**? Zie blz. 197, 383.

Hulp bij het plannen van je reis



Planning van je reis

Bij de volgende reisplanningen is rekening gehouden met reizigers die over een beperkte hoeveelheid tijd beschikken.



cultuurtip



natuurtip

1. Vancouver en omgeving

Vancouver, prachtig gelegen tussen de Grote Oceaan en de bergen langs de kust, geldt als een van de aantrekkelijkste en leefbaarste steden van Noord-Amerika. Het is niet de hoofdstad van de provincie, maar zeker het culturele en economische centrum, en met meer

De hoofdstukken in deze gids

1. **Vancouver en omgeving:** zie blz. 113.
2. **British Columbia:** zie blz. 155.
3. **Alberta:** zie blz. 255.
4. **Saskatchewan en Manitoba:** zie blz. 319.
5. **Yukon en Northwest Territories:** zie blz. 343.
6. **Alaska (VS):** zie blz. 399.

Natuur en milieu

West-Canada telt 6,8 miljoen km² en ruim 12 miljoen inwoners. Dat betekent vooral weidsheid, wildernis en lege ruimte. Dit gebied is zo onvoorstelbaar groot dat in een en dezelfde provincie alle klimaat- en vegetatiezones van Noord-Amerika kunnen voorkomen. Even veelzijdig zijn de flora en fauna. Van cactus tot arctisch korstmoss reikt het plantenpalet, van kolibrie tot ijsbeer dat van de dierenwereld.

Folders en fotoboeken over Canada suggereren het beeld van een ongerepte natuur. De waarheid is echter dat milieuvervuiling, zure regen en ontbossing ook hier geen onbekende verschijnselen zijn. Vooral rond Vancouver, maar ook in een snelgroeïende strook tussen Calgary en Edmonton, staat de bescherming van het milieu boven aan de agenda van burgers en politici. Vergeleken met de industriële centra in het zuiden of in Europa bieden West-Canada en Alaska echter nog altijd zeer veel natuur die het predikaat 'ongerept' verdient.

Landschappen

Toendra

Het uiterste noorden van Noord-Amerika wordt gekenmerkt door een vrijwel boomloze toendra. Op het eerste gezicht is het land tussen de IJszee en het boreale naaldwoud een onherbergzaam, verlaten gebied. Het extreme klimaat, met koude winden, korte, koele zomers en lange winters, en de rotsige, in het gunstigste geval door een dunne laag aarde bedekte bodem lijken de natuur niet al te veel speelruimte te bieden. De regel is hier een **permafrostbodem**, een vanaf 1,5 m diepte het hele jaar door bevroren bodem. Bij nadere beschouwing openbaart zich echter een verrassend gevarieerde begroeiing, die gedurende de lange dagen van

de arctische zomer explosief tot leven komt. Overal waar het oppervlak beschutting biedt tegen de elementen, zoals in laagtes, rotsspleten en rivierbeddingen, maken korstmossen, dwergstruiken en snelgroeïende poolplanten van de gelegenheid gebruik. Zelfs berken en wilgen slagen erin een hoogte van 1 m te bereiken. Diverse mossoorten hebben zelfs die beschutting niet nodig: zij overdekken de rotsen van het hoefijzervormig rond de Hudsonbaai gelegen Canadees Schild vaak zo dicht dat de vlaktes vanuit een vliegtuig gezien met sneeuw bedekt lijken.

Boven aan de voedselketen staan de **ijsberen**. Zij voeden zich voornamelijk met zeehonden, maar versmaden kleinere zoogdieren en bessen niet. **Kariboes**, de rendieren van Canada, trekken op hun jaarlijkse tocht met honderdduizenden tegelijk door de toendra. De rest van de voedselketen, behalve de voorwereldlijk aandoende, in kleine kuddes levende **muskusos**, volgt dit 'mobiele luilekkerland' op de voet. Vooral **wolven**, af en toe ook grizzlyberen, profiteren tijdens de trek van de kariboes van zieke, achterblijvende dieren.

Ook poolvossen, gieren en verschillende andere roofvogelsoorten begeleiden de kariboes op hun route. De meeste hier voorkomende vogelsoorten zijn trekvogels die in de zomer komen broeden, waaronder sneeuwanzen en grauwe ganzen. Enkele soorten zijn echter permanente bewoners, zoals de indrukwekkende, vrijwel geluidloos vliegende

sneeuwuil, die zich perfect aan de harde leefomstandigheden op de toendra heeft aangepast. Hij voedt zich vooral met sneeuw hazen, lemmingen, eekhoorns en sneeuwwhoenders.

Taiga

Ten zuiden van de toendra begint de taiga, die in Canada **boreaal naaldwoud** wordt genoemd. Het grootste ecosysteem van Canada strekt zich vanaf de Yukon in een brede band dwars over het continent uit tot Newfoundland en scheidt de toendra van het grasland in het zuiden. Hier heerst een continentaal, subarctisch klimaat met lange winters en korte, tamelijk warme zomers. De bodem is rotzig en de dunne grondlaag zuur. Dit alles reduceert de flora tot taai boomsoorten die de kou verdragen, zoals lariks, spar en den, met hier en daar een berk, populier of esp. Het boreale naaldwoud is op veel plaatsen ondoordringbaar: moerassen, poelen en meren, maar vooral de **muskeg** genoemde drassige veen-

grond, waarin een mens gemakkelijk tot de heupen wegzakt, maken elke begaanbaarheid onmogelijk. De beroemd-beruchte muskieten en *black flies* gedijen hier uitstekend.

In het boreale naaldwoud leven vrijwel alle typisch Canadese dieren. **Zwarte beren** moeten in de korte zomer een vetlaag kwaken voor hun winterslaap en leggen op hun zoektocht naar voedsel, vooral bessen, grote afstanden af. De hoogpotige **elanden** geven de voorkeur aan de *muskeg*, waar ze in alle rust, aan het oog onttrokken, korstmossen en andere mossen van de bomen kunnen eten. Boomstammetjes en takken die op bijzonder kunstige wijze over elkaar heen uit poelen en meren omhoogsteken, duiden op de aanwezigheid van **bevers**. Deze van het Canadese wapen bekende dieren zijn meestal in de vroege ochtend of kort voor zonsondergang aan het werk.

Wolven zul je niet gauw tegenkomen, al kun je de in roedels door de bossen trekkende dieren wel horen. Hun gehuil is een van de

Kariboes behoren naast ijsberen en muskusossen tot de Grote Drie van de toendra





WANDELING NAAR DE SKOOKUMCHUCK NARROWS

Informatie

Begin: parkeerplaats van Skookumchuck Narrows Provincial Park in Egmont (Egmont Road)
Lengte: 8 km (heen en terug)
Duur: circa 2,5 uur
Belangrijk: het wandelpad is goed bewaard, er zijn picknickmogelijkheden en toiletten; kamperen en open vuur zijn niet toegestaan. In het bezoekerscentrum in Sechelt is meer informatie en ook een getijden-tabel te krijgen.
Kajak- en boottochten: Sunshine Coast Tours, 16660 Backeddy Rd., Egmont, tel. 604 883 22 80, sunshinecoasttours.ca

Deze prachtige wandeling voert naar de **Skookumchuck Rapids**, stroomversnellingen in een zee-engte tussen Jervis Inlet en Sechelt Inlet. Het beste moment om dit natuurfenomeen te bekijken is bij de wisseling van het tij, dus op het hoogtepunt van de vloed. Maar ook bij laagwater, als de getijdenpoelen van de kleine diertjes wemelen, is het hier interessant.

Het bewegwijzerde pad is breed en bijna vlak en loopt door een mooi bos. Na een kort stukje lopen komt de zalige geur van versgebakken brood je tegemoet: midden in het bos duikt ineens een bakkerij op. Hier worden verleidelijke, reusachtige muffins met zelfgeplukte bosbessen, kaneelbroodjes en vers brood verkocht: een onverwachte, lekkere versnapering. Je kunt er ook genieten van een ontspannen ontbijt of lunch op de veranda.

Het pad voert door een licht, betoverend bos verder naar **Brown Lake**. Hier heb je steeds een mooi uitzicht op de rotsachtige oever. Na het meer, vertakt het pad zich en kom je bij twee niet ver van elkaar gelegen uitkijkpunten over de stroomversnellingen. De noordelijke **lookout**, **North Point**, is vooral bij laagwater bijzonder interessant vanwege de getijdenpoelen, de zuidelijke, **Roland Point**, is het imposantst bij hoogwater.

Van veraf is het ruisen van het water al te horen. Hier, in de zee-engte, perst de opkomende vloed zich tussen de rotsen en stuwt daarbij een kolkende watermassa tot wel 2 m hoogte op. De indrukwekkende Skookumchuck Rapids behoren dan ook tot de hoogste zoutwaterstroomversnellingen ter wereld, en de stroming kan hier wel 30 km per uur bereiken.

Het is spannend om te zien hoe motorboten zich door de stroomversnellingen worstelen, op de hoogste golf afstevenden, daar even lijken te balanceren, enkele meters door de lucht vliegen en donderend en krakend weer op het water slaan. Soms zie je ook kajakkers die de uitdaging aangaan – een avontuur dat zeker niet voor beginners is weggelegd.

Als de vloed over zijn hoogste punt heen is, is er op de rotsachtige oevers meer dan genoeg ruimte voor een picknick. Langzaam komen ook de getijdenpoelen weer tevoorschijn uit het wegvloeiende water, en kun je de wondere wereld van deze kleine biotopen van dichtbij bekijken. Rode en blauwpaarse zeesterren, soms ook zeepaardjes, kleine visjes, krabben en kleurige zeeanemonen hebben deze wereld veroverd.

Daarna volgt een mooi traject dat je via Garden Bay en over een met meren bezaaide vlakke met mooie vergezichten en kleine havens naar **Earls Cove** voert. In deze uitgestrekte gemeente met de naam **Pender Harbour** vind je een aantal schilderachtig gelegen bed and breakfasts en vakantiehuizen. Verschillende touroperators bieden excursies naar deze regio, die tot de mooiste vaargebieden van het land wordt gerekend. Voor meer informatie kun je terecht bij de Pender Harbour & District Chamber of Commerce (penderharbour.ca).

Saltery Bay Provincial Park

► 1, J 11

Bij Earls Cove voert een 4 km lange weg naar de **Skookumchuck Narrows** ²¹, een zee-engte die bij elke getijdenwisseling in een kolkende watermassa verandert (zie kader Actief blz. 150). In Earls Cove moet je weer op de veerboot stappen; de oversteek naar Saltery Bay duurt ongeveer 50 minuten. Alleen al het spectaculaire fjordenlandschap van de Jervis Inlet is een excursie waard.

Het **Saltery Bay Provincial Park** niet ver van de veerhaven is een van de mooiste reservaten van de Sunshine Coast en biedt kampeerterreinen, idyllische stranden en goede duik- en snorkelmogelijkheden (zie kader Actief blz. 153). Je kunt hier zo van de oever in het water duiken.

Tot aan Powell River loopt Highway 101 nu grotendeels door een bosrijk gebied, dat alleen op enkele plaatsen doorkijkjes biedt naar de kust. Onderweg kruis je de Lois River, de afwatering van het grote Lois Lake.

Powell River ► 1, H 11

Powell River ²² is een typische *lumber town* en niet bijzonder aantrekkelijk. MacMillan Bloedel, later door Weyerhaeuser overgenomen, exploiteerde hier een van de grootste hout- en papierindustrieën ter wereld. Maar in de omgeving zijn ook heel bezienwaardige natuurlijke attracties te vinden: het vogelreservaat **Cranberry Lake** bijvoorbeeld, of de wandeling van een halfuur naar de top van **Mount Valentine** met een fraai panoramisch

uitzicht over de Strait of Georgia en de Malaspina Strait. Powell River is ook in trek als uitvalsbasis voor duik- en kanotochten.

Zo begint ongeveer 20 km ten zuiden van Powell River de 80 km lange **Powell Forest Canoe Route**. Over de hele lengte van het traject heeft de Weyerhaeuser Company, die in dit gebied milieuvriendelijke bosbouw bedrijft, een twintigtal picknick- en kampeerterreinen aangelegd. De route voert door een aantrekkelijk landschap met maar liefst negen meren. Wees er wel op voorbereid dat je de kano op verschillende plaatsen over land moet dragen. Voor de volledige route kun je het best vier tot zeven dagen uittrekken, maar het is natuurlijk ook mogelijk om een verkenningstochtje te maken. Als je de veerboot naar Little River/Courtenay op Vancouver Island neemt, is het mogelijk om de excursie langs de Sunshine Coast uit te breiden tot een rondreis, waarbij je via Vancouver Island terugrijdt naar je beginpunt in het zuiden.

Ongeveer 30 km ten noorden van Powell River eindigt Highway 101, die in Mexico begint en een van de langste – en mooiste – kustwegen ter wereld is. Bij het einde van de snelweg ligt het schilderachtige vissersdorpje **Lund**, genoemd naar de gelijknamige Zweedse plaats. Het is een uitgangspunt voor tochten door het 8000 ha grote **Desolation Sound Marine Park**, een van de mooiste duik- en watersportgebieden van Canada. Boottochten en duiktrips in dit mariene onderwaterreservaat zijn te boeken in Powell River. In Lund en Powell River kun je een kano huren; in deze plaatsen zijn bovendien tochten met gids te boeken.

Informatie

Sechelt Visitor Centre: 5790 Teredo St., Sechelt, BC V0N 3A0, tel. 604 885 10 36, 1 877 885 10 36, sunshinecoastcanada.com.

Powell River Visitor Centre: 4760 Joyce Ave., Powell River, BC V8A 3B6, tel. 604 485 47 01, 1 877 817 86 69, tourism-powellriver.ca/visit. Informatie over de Sunshine Coastregio en de Sunshine Coast Trail.

Internet: bigpacific.com. Uitgebreide website over de Sunshine Coast.

De Alaska Highway – geschiedenis van een legende

Wegenbouw in het kwadraat: in slechts acht maanden en twaalf dagen werd in 1942 een 2400 km lang traject door de wildernis aangelegd en verhard. De Alaska Highway loopt van Dawson Creek in British Columbia door Yukon Territory naar Alaska en is tot een legendarische route naar het noorden uitgegroeid.



Januari 1940, Tweede Wereldoorlog: in Alaska woonden 72.000 mensen. Opeens trok het gebied, tot dan toe een onopvallend aanhangsel, nationale belangstelling. De Sovjet-Unie, het buurland aan de overkant van de Beringstraat, legde dicht bij een militaire luchthaven aan en de dreiging van de Japanners nam toe. Kort daarop veroverden troepen van de Japanse keizer zelfs twee eilanden van de buitenste Aleoeten. Alaska, met zijn 1.518.000 km², was militair vrijwel onbeschermd. Op 2 februari 1942 besloten de Amerikaanse en Canadese regering tot de aanleg van een militaire weg door de Canadese provincies Alberta, British Columbia en Yukon Territory. Twaalf dagen later, op 14 februari 1942, ging de eerste schop in de grond. Dat jaar zouden al met al 11.000 mannen aan de 'Alcan Highway' werken. 'Alcan' staat voor Alaska en Canada. Pas nadat de weg was vrijgegeven voor niet-militaire doelen, raakte de naam 'Alaska Highway' in zwang.

Dawson Creek, mijl 0 van de snelweg: in het ingeslapen plaatsje wemelde het ineens van de soldaten. Het tracé moest de oude winterroute van de First Nations en pelsjagers naar het noorden volgen. Op militaire kaarten verschenen onbekende namen: Fort St. John, Fort Nelson. Een andere ploeg begon 1200 mijl verderop met de aanleg van de weg in Alaska. Maart 1942: de temperaturen schommelden nog rond de -20°C. De lente liet op zich wachten, maar toen hij eindelijk inzette, verschenen tegelijk de wolken steekmuggen. Desondanks werd op sommige dagen niet minder dan 7 km weg uitgegraven. Toen de noordelijke zomer begon, konden de mannen de klok rond werken. De ingenieurs stonden voor een nieuw probleem: hoe leg je een weg aan op een permanent bevroren bodem en dikke veenlaag van mos? De onderneming eiste zijn tol. De voortdurend belaste machines bezweken. Grote aantallen soldaten verongelukten. Op 14 mei 1942 verdronken elf man in Charlie Lake. Na maanden hard werken ontmoetten het noordelijke en zuidelijke regiment elkaar op 24 september 1942 bij Contact Creek. De aanleg van de meer dan 1500 mijl (2400 km) lange pioniersweg was voltooid in de recordtijd van 8 maanden en 12 dagen.

Meer dan 60 jaar later is het berijden van de Alaska Highway een bekroning van elke vakantie in het noorden van Noord-Amerika. De staat van de tweebaansweg, die nu vrijwel geheel is gasfalteerd, is sterk verbeterd. Maar vaak genoeg zijn de Canadese en Amerikaanse wegwerkers eenvoudig niet in staat de behoefte aan onderhoud bij te benen. Voorzichtigheid is geboden. Pas vooral bij vorst op voor opengebarsten gaten in de weg en ook voor onverharde bermen!

naar het noorden steekt de weg een heuvelrij over en loopt dan langs het ondiepe, lichtblauwe Marsh Lake, dat al tot het rivierenstelsel van de Yukon behoort. Je bent dan al bijna in **Whitehorse**.

Informatie

Watson Lake Visitor Interpretive Centre: op de kruising van de Alaska Hwy. en Robert Campbell Hwy., Lakeview Ave., tel. 867 536 74 69, travelyukon.com, mei-sept. dag. 8-20 uur. Informatiemateriaal en dia's over de regio.

Accommodatie

... in Watson Lake:

Ruime motelkamers – A Nicer Motel: Alaska Highway, naast het Northern Lights Centre, tel. 867 536 46 39, anicermotel.com. Leuk en gerieflijk ingericht met kitchenette en open haard. €€

Camping – Downtown RV Park: Alaska Hwy. en Yukon Hwy. 1, tel. 867 536 26 46. Kampeerterrein in het plaatsje in de nabijheid van het meer. Winkels. €€

... in Teslin:

Motelkamers en camping – Yukon Motel & Lakeshore RV Park: aan de Nisutlin Bay, km 1244, tel. 867 390 24 43, 867 390 25 75, yukonmotel.com. Fraai complex, benzinstation 24 uur geopend, souvenirs, vismogelijkheid, restaurant (dag. 7-21 uur). Keurige kamers (€), camperplaatsen (€-€€).

Whitehorse ▶ 3, Q 11

Kaart: blz. 352, 355

In **Whitehorse** 1, sinds 1953 de hoofdstad van Yukon Territory, woont meer dan twee derde van alle mensen in het *territory*. Met 35.000 inwoners is de stad, waar het 250 dagen per jaar vriest, de grootste van noordelijk Canada. De geschiedenis gaat terug tot het voorjaar van 1898, toen tienduizenden goudzoekers over de Chilkoot en de White Pass trokken om van Lake Lindeman en Lake Bennett met boten de Yukon River af te zakken en naar Dawson te varen.

De White Horse Rapids in de Miles Canyon, de gevaarlijkste stroomversnellingen van de Yukon, dreigden een massagraf te worden voor de onervaren schippers. Daarom legde men een 8 km lang paardenspoor om de canyon heen. Waar de boten weer werden ingeladen, ontstond een reusachtig tentenkamp, waaruit zich binnen korte tijd de stad Whitehorse ontwikkelde. Toen de White Pass & Yukon Railroad in 1900 het opbloeiende stadje bereikte, werden hier goederen en passagiers op raderstoomboten overgeladen, waarmee de reis naar Dawson City over de rivier werd voortgezet.

In de Tweede Wereldoorlog volgde nog een laatste hausse, toen de stad een knooppunt was tijdens de aanleg van de Alaska Highway (zie Thema hiernaast). Daarna verloor Dawson City, tot dan toe hoofdstad van het *territory*, steeds meer aan belang, en na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde Whitehorse zich tot het belangrijkste centrum van het noorden.

Bezichtiging van de stad

In de omgeving van de Robert Campbellbrug ligt op een zandbank de **S.S. Klondike** 1. Deze mooi gerestaureerde raderstoomboot vervoerde van 1937 tot 1955 goederen en passagiers over de Yukon van Whitehorse naar Dawson City. De reis stroomafwaarts duurde destijds anderhalve dag, stroomopwaarts vierenhalve dag.

In de jaren 50 werden alle Yukonstoomboten uit de vaart genomen, omdat de nieuwe bruggen te laag voor ze waren. In 1966 werd de **S.S. Klondike** tot **National Historic Site** uitgeroepen, gerestaureerd en compleet in stijl ingericht, zelfs met tijdschriften uit het jaar 1937. De ongeveer een uur durende bezichtiging mag je je niet laten ontgaan (10 Robert Service Way, tel. 867 667 45 11, 1 867 667 39 10, parks.canada.ca/ssklondike, 's zomers dag. 9.30-16 uur, \$4,25, brochure \$3).

Meer herinneringen aan de pionierstijd vind je in het **MacBride Museum** 2 in de binnenstad. In diverse authentieke en nieuwe blokhutten zijn exposities over de goud-